



T.C.
TÜRKİYE İNSAN HAKLARI VE EŞİTLİK KURUMU
2.DAİRE KARARI

Başvuru Numarası : 2022/1646
Toplantı Tarihi/Sayısı : 28.12.2023/40
Karar Numarası : 2023/1159
Başvuran : M. S.
Başvuran Vekili : -
Adres : -
Muhatap Kurum/Kişi : Afyonkarahisar 1 Nolu T Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu
Müdürlüğü
Muhatap Adres : -

I. BAŞVURUNUN KONUSU

1. Başvuranın işlediği suçun müddetnameden çıkarılması talebine ilişkindir.

II. İNCELEME SÜRECİ

2. Başvuruda, başvuran özetle:

- a. 2012 yılında ağırlaştırılmış müebbet hapis cezası olarak ceza infaz kurumuna girdiğini,
- b. 2013 yılında nitelikli cinsel saldırı suçundan verilen sekiz yıl hapis cezasının onandığını,
- c. Nitelikli cinsel saldırı suçundan çarptırıldığı sekiz yılı tamamladığını ve müddetnameden çıkarılması için

İnfaz Hakimliğine başvuru yaptığını, başvurusunun reddedildiğini,

ç. Sekiz yılını cinsel suç koşusunda tamamladığını, suçu müddetnameden çıkarılmadığı için cinsel suç koşusunda barındırılmaya devam ettiğini ve açık ceza infaz kurumuna ayrılma hakkının kısıtlandığını belirtmiş, suçunun müddetnameden çıkarılmasını talep etmiştir.

3. Muhatap Kurumdan alınan yazılı görüşte özetle:

a. Başvuranın “trafik güvenliğini tehlikeye sokma, kasten öldürme, basit yaralama, hakaret, nitelikli cinsel saldırı, alkol veya uyuşturucu maddenin etkisi altındayken araç kullanma, kasten öldürme, tehdit” suçlarından Uşak İnfaz Hakimliği’nin 26/5/2022 tarihli ceza toplama kararı ile “müebbet hapis ve 8 yıl, 24 ay, 69 gün hapis cezasına” hükümlü olduğu,

b. Ceza toplama kararlarının İnfaz Hakimliği tarafından düzenlendiği, başvuranın müddetname ile ceza toplama kararına karşı Afyonkarahisar İnfaz Hakimliğine itiraz ettiği ve Hakimliğin itirazı reddettiği belirtilmiştir.

4. Muhatap Kurumdan alınan yazılı görüş başvurana iletilmiş, başvuran süresi içerisinde yazılı görüş sunmamıştır.

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu :

III. İLGİLİ MEVZUAT

5. 20/4/2016 tarihli ve 6701 sayılı Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu'nun 9'uncu maddesinin birinci fıkrasının (i) bendine göre; "*Özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin ulusal önleme mekanizması kapsamındaki başvurularını incelemek, araştırmak, karar bağlamak ve sonuçlarını takip etmek*" Kurumun görevleri arasında düzenlenmiştir.

6. 6701 sayılı Kanun'un 17'nci maddesinin birinci ve sekizinci fıkralarında; "*özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin kuruma bizzat başvuru yapabileceği*" hükme bağlanmıştır.

7. 24/11/2017 tarihli ve 30250 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik'in "*Ön incelemenin yapılması*" başlıklı 48'inci maddesinin birinci fıkrasının (a) bendine göre; "*Kurumun görev alanına girmeyen başvurular*" hakkında gerekçeli kabul edilmezlik kararı verilir.

8. Aynı Yönetmelik'in "*Karar türleri*" başlıklı 65'inci maddesine göre:

"*Kurum, yapılan başvuru veya resen inceleme kapsamında yaptığı inceleme ve araştırma sonucunda incelenemezlik kararı, gerekçeli kabul edilmezlik kararı, gönderme kararı, ihlal kararı, idari yaptırım kararı, uzlaşma kararı, ret kararı ve karar verilmesine yer olmadığına dair karar verir.*"

9. Aynı Yönetmelik'in "*Gerekçeli kabul edilmezlik kararı*" başlıklı 67'nci maddesine göre;

"*Ön inceleme aşamasında, başvurunun açıkça dayanaksız olup olmadığı, başvurunun hakkın kötüye kullanımını teşkil edip etmediği, ayrımcılık yasağı ihlalinden kaynaklanan bir zararın bulunup bulunmadığının tespiti açısından incelenebilirliğin esasla birlikte incelenmesi kararlaştırılan başvurulara ilişkin esas inceleme ve araştırma aşamasında söz konusu koşulları taşımayan başvurularla ilgili gerekçeli kabul edilmezlik kararı verilir.*

Ön inceleme aşamasında incelenebilir bulunan ya da incelenebilirliği esasla birlikte incelenmesi ve araştırılması kararlaştırılan başvuruların 48'inci maddede belirtilen gerekli koşulları taşımadığının anlaşılması halinde de bu başvurularla ilgili gerekçeli kabul edilmezlik kararı verilir."

IV. DEĞERLENDİRME VE GEREKÇE

10. Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu'nun 9'uncu maddesinin birinci fıkrasının (i) bendine göre; "*Özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin ulusal önleme mekanizması kapsamındaki başvurularını incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek*" Kurumun görevleri arasında sayılmıştır. Bu kapsamda başvuranın iddiaları, muhatap Kurumun yanıtları ve konuya ilişkin mevzuat hükümleri ile birlikte incelenip değerlendirilmiştir.

11. Başvuran, 2012 yılında ağırlaştırılmış müebbet hapis cezası olarak ceza infaz kurumuna girdiğini, 2013 yılında nitelikli cinsel saldırı suçundan verilen sekiz yıl hapis cezasının onandığını, nitelikli cinsel saldırı suçundan çarptırıldığı sekiz yılı tamamladığını ve müddetnameden çıkarılması için İnfaz Hâkimliğine başvuru yaptığını, başvurusunun reddedildiğini, sekiz yılını cinsel suç koğuşunda tamamladığını ve suçu müddetnameden çıkarılmadığı için cinsel suç koğuşunda barındırılmaya devam ettiğini ve açık ceza infaz kurumuna ayrılma hakkının kısıtlandığını belirtmiş, suçunun müddetnameden çıkarılmasını talep etmiştir.

12. 13/12/2004 tarihli ve 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun'un "*Koşullu salıverme*" başlıklı 107'nci maddesinin ikinci fıkrasının (d) bendinde; müebbet hapis cezasına mahkûm olanların 24 yılını infaz kurumlarında çektikleri takdirde koşullu salıverilmeden yararlanabilecekleri, ancak cinsel saldırı suçundan süreli hapis cezasına mahkûm olanların cezalarının üçte ikisini infaz kurumunda çektikleri

takdirde koşullu salıverilmeden yararlanabilecekleri düzenlenmiştir. 5275 sayılı Kanun'un "Birden fazla hükümdeki cezaların toplanması" başlıklı 99'uncu maddesinin birinci fıkrasına göre:

"Bir kişi hakkında hükmolunan her bir ceza diğerinden bağımsızdır, varlıklarını ayrı ayrı korurlar. Ancak, bir kişi hakkında başka başka kesinleşmiş hükümler bulunur ise, 107'nci maddenin uygulanabilmesi yönünden infaz hâkimliğinden bir toplama kararı istenir."

13. Somut olayda başvuranın Uşak 1. Ağır Ceza Mahkemesi'nin 2020/... D. İş sayılı kararı ile düzenlenen müddetnamesi incelendiğinde; Uşak 1. Ağır Ceza Mahkemesi'nin 24/11/2011 tarihli kararı ile müebbet hapis cezasına, Uşak 2. Asliye Ceza Mahkemesi'nin 27/2/2013 tarihli kararı ile 4 ay hapis cezasına, Uşak 2. Asliye Ceza Mahkemesi'nin 27/2/2013 tarihli kararı ile 3 ay 15 gün hapis cezasına, Uşak 1. Ağır Ceza Mahkemesi'nin 19/2/2009 tarihli kararı ile 8 yıl hapis cezasına, Uşak (Kapatılan) 2. Sulh Ceza Mahkemesi'nin 10/4/2012 tarihli kararı ile 1 ay hapis cezasına, Uşak 1. Ağır Ceza Mahkemesi'nin 21/6/2013 tarihli kararı ile 11 ay 7 gün hapis cezasına, Sivaslı Asliye Ceza Mahkemesi'nin 4/5/2011 tarihli kararı ile 25 gün hapis cezasına, Uşak 1. Asliye Ceza Mahkemesi'nin 16/9/2014 tarihli kararı ile iki ay hapis cezası ile Uşak 3. Asliye Ceza Mahkemesi'nin 28/8/2020 tarihli kararı ile 3 ay 22 gün hapis cezasına çarptırıldığı tespit edilmiştir. Başvuranın toplam cezasının müebbet hapis ile 8 yıl 24 ay 69 gün hapis cezası olduğu, cezaevine giriş tarihinin 25/9/2013 ile koşullu salıverilme tarihinin 12/4/2041 olduğu anlaşılmıştır.

14. 5275 sayılı Kanun'un 99 ila 101'inci maddeleri gereğince Uşak İnfaz Hâkimliği'nin 26/5/2022 tarihli kararı ile başvuran hakkında verilen cezaların içtima edilerek "müebbet hapis ve 8 yıl 24 ay 69 gün hapis cezası olarak" içtimaen infazına karar verilmiştir. Başvuranın "içtimaya dâhil sekiz yıl hapis cezasını infaz ettiği ve mevcut içtimadan çıkartılarak yeni müddetname düzenlenmesi" talebi ile Afyonkarahisar Denetimli Serbestlik Müdürlüğüne başvuruda bulunduğu, Müdürlüğün başvuruyu Afyonkarahisar Cumhuriyet Başsavcılığına gönderdiği anlaşılmış, Afyonkarahisar Cumhuriyet Başsavcılığı Taşra İlamat Masası'nın 6/9/2022 tarihli yazısı ile sekiz yıl hapis cezasının içtimadan çıkartılmasının mümkün olmadığını, içtima kararının ve müddetnamenin usul ve yasaya uygun düzenlendiğinin anlaşıldığının ve talebin reddedildiğinin başvurana bildirdiği tespit edilmiştir.

15. Başvuranın "içtimaya dâhil sekiz yıl hapis cezasını infaz ettiği ve mevcut içtimadan çıkartılarak yeni müddetname düzenlenmesi" talebi ile Afyonkarahisar İnfaz Hâkimliğine başvuruda bulunduğu, Hâkimliğin 29/11/2022 tarihli kararı ile; "(...) hükümlünün talebine konu Uşak 1. Ağır Ceza Mahkemesi'nin 2005/... Esas sayılı dosyasından, nitelikli cinsel saldırı suçundan verilen sekiz yıl hapis cezasının temyiz incelemesinden geçerek 16/4/2013 tarihinde kesinleştiği, mevcut hükümlü hakkındaki Uşak 1. Ağır Ceza Mahkemesi'nin 2020/... D. İş sayılı içtima kararı doğrultusunda toplam olarak müebbet + sekiz yıl 24 ay 69 gün hapis cezası üzerinden hazırlanan müddetnamesinde cezaevine giriş tarihinin 25/9/2013 olarak belirlendiği ve hükümlünün talebine konu ilamın infazının tamamlandığına ilişkin herhangi bir bilgi bulunmadığı, bu bilgiler ışığında 5275 sayılı Kanun'un 99'uncu maddesi uyarınca verilen içtima kararı ve bu doğrultuda hazırlanan müddetnamenin usul ve yasaya aykırı olmadığı" gerekçesiyle içtima çözme talebi ile müddetnameye yapılan itirazın reddine karar verilmiştir.

16. Tüm bu tespitler ışığında; başvuranın talebi olan nitelikli cinsel saldırı suçundan hüküm giydiği sekiz yılın müddetnameden çıkarılmasına ilişkin 5275 sayılı Kanun'un ilgili maddeleri uyarınca İnfaz Hâkimliğine başvuruda bulunduğu, başvurusunun reddedildiği ve açıkça yargı organlarının görev alanına giren talebin Kurumumuzun ulusal önleme mekanizması görevi kapsamında kalmadığı anlaşıldığından başvurunun kabul edilmez olduğu sonucuna varılmıştır.

V. KARAR

A. Başvurunun KABUL EDİLMEZ OLDUĞUNA,

B. Kararın taraflara tebliğine ve KAMUOYUNA DUYURULMASINA,

C. Karara karşı tebliğ tarihinden itibaren 60 gün içerisinde Ankara İdare Mahkemesine başvurulabileceğine,

28/12/2023 tarihinde, OY BİRLİĞİYLE, karar verildi.

e-imzalıdır

Muhammet Ecevit CARTİ
Daire Başkanı

e-imzalıdır

Dr. Burhan ERKUŞ
Üye

e-imzalıdır

İsmail AYAZ
Üye

e-imzalıdır

Mehmet Emin GENÇ
Üye

e-imzalıdır

Ünal SADE
Üye